

تاریخ عثمانی انجمنی

۱ جزیران
۱۳۳۲

بدیعی سنہ
نومبر ۳۸

مجموعہ سی

مرعش والبستانده دولغادر (ذوالقدر) اوغلری حکومتی

(کچن نسخه دن مابعد وختام)

حیات اجتماعیه

ذوالقدر لیلک اووقکی حیات اجتماعی سی پک ساده و احتیاجات خارجه دن آزاده ایدی . کندی آل ایشلریله کینیرلر و کندی اکیترینک محصولیه کچینیرلردی . کندی اونلرندن ، قوزلرندن [۱] ، کندی باللرندن یابدقلری بر بقلواده شرک ویردیکی چاشنی قدر بر لذت اولسه بیله یه میدانه کن بوینی اکتی و طاتلی یه کندی باغلرینک قوروغی بولونوردی . خلاصه قزانجلی کندی ایللرنده ، اللرنده قالیورایدی . طوقودقلری ، یابدقلری شیلر عبا ، کبه ، بوردک ، شال ، یازمه آلاجه ، ادیک ، چدیک ، بوستال ، پابوچ ، یمنی ، چوره ، پیشکیر ایدی . محصوللری ایسه انواع حبوبات ایله یینیر ویاغ و بال یاش و قوری سبزه و میوه و مک کچی دانا و قیون اتندن یاپیش قاوورمه و باصدیرمه و دورمه [۲] و صوجوق طرحانه و بولغور واریشته و شعریه کچی شیلر ایدی . -
الحاله هذه مرعشه قساست و سورومنی محافظه ایدن تیمورجیلک ، صیرمه کشلک ، دباغلق و آلاجه جلیق و سراجلق و عبا جلیق صنعتلرنی ترکر آسیای بالادن برلکده مرعشه کتیرمشر ایدی .

اوچاغنده کی اکیترلی آرپه ، بغدادی ، کونجی (سیام) ، برنج ، مرهک ، داری ، نخود ، کوشنه (فیلک) ، پاموق ، چاودار ، پیغمبر داریسی (مصر) ، کندیر کچی مواد ایدی .

[۱] قوز ترکیه جویر دیمکدر .

[۲] دورمه برکوده اتدن یاپیلیر یکپاره بر نوع باصدیرمه در .

دولنادر لیلر باغچیلقدہ و باغچوانلقده ماہرا اولدقلرندن پکمزک اعلاسی
 واوزومک ہردرلو شیرہسی [۱] یعنی طاتلیسی مرعشدہ یابیلور ایدی .
 دولنادر لیلرک اواخر حکومتہ طوغری بیلر مکہ باشلایان حیات
 مدنیہ ایلہ مترافقاً علوم عربیہ تدریسی کب اہمیت ایتش اولدینی کبی
 (تک) و (نسخ) یازیلری دہ بر شکل احندہ تسم و ترقی ایتش و خط
 رقمہ جانلانمہ باشلامش ایدی . حتی شیخ الخطاطین (حمد اللہ الاماسی) تک
 خواجہسی اولان کاتب (خیرالدین المرعشی) مرعشدن یتشدیکندن
 مرعشی اوردز داتہ کمالک صدق پر شرقی اولقلہ حائر افتخار درر .

خیرالدین مرعشی بہ دائرہ فاضل محترم دیار بکرلی امیری اقدنی
 حضر تلیرنیک ویردکلری معلومات پک اطرافلی وفائدہ لی اولدیغندن بروحہ
 آئی تبرکاً و عیناً یازلمشدر :

خطاط مشہور خیرالدین المرعشی

لقب مشہور لری (خیرالدین) واسم اصلیری (حضر) در .
 مرعشدن ظہور ایتشدر . پدر لرنیک اسمی خطیدر . اوائل حاللرندہ
 خطاط شہیر عبداللہ الصیرفی شیرازیدن تعلم دقایق خطوط ایتشدر .
 شیخ لقبیلہ مشہور جہان اولان حمد اللہ الاماسی حضر تلیری بودانک
 تلمذ باہر الاختصاصیدر . بعض طبقاتدہ وفاتی ۸۷۶ کوستریلورسہ دہ
 ۸۷۷ تاریخندہ آماسیہ دہ یازلمش بروققامہ دہ شہود ضرہ سندہ خیرالدین
 حضر المرعشی امضاسی کوزولش و ۸۹۰ حدودینہ قدر یازلمش بعض
 لوحہ لری دہ مشاہدہ اولمش اولسہ نظراً وفاتک سکر یوز طقساندن
 سکرہ اولسی لازم کلور . مخدوملرندن یوسف نامندہ بر ذاتک ۹۵۰
 تاریخندہ یازدینی برکتابی مشہود مز اولمشدر کہ نہایتندہ کتبہسی شویلدہ در :
 (یوسف بن کاتب خیرالدین بن خطیب الاماسی) .

[۱] شیرہ فارسی بر کلمہ ایندہ آناطول و مرعشی ترکلری بوکلمہ بی
 اوزوم سوندن یابیلر صصہ ، باصدق ، قیرمہ ، کسہ ، صوحوق کی طاتیلرک
 عمومہ شامل بر اسم عام اولہرق استعمال ایدرلر .

تلیذ فاضلری شیخ حمدالله الامامی استاذ اعظم روم اولدقلری کبی استاذلری عبدالله صیرفی حضرتلری ده استاد بی نظیر ایران ایدی . حتی سلطان حسین بیقرا حضرتلرینک هرات شهرنده بنا ایلدیکی غایت جسم بردار العلمک کتابهلرینک محیرینیی عبدالله صیرفی حضرتلرینه حواله بیورمش و بوذات ده یازدینی قیمتدار کتابهلردن بشقه او جسم دار العلمک برباشندن مع بمله فاتحه شریفه ایله باشلایه رق او بر باشنده تماماً کلام الهی اکل ایلمش و حسین بیقرا حضرتلری نوادر دنیادن اولان اوزرین یازیلری کورنجه کال سرور و افتخارندن عبدالله صیرفی حضرتلرینی التولره غرق ایلمشدر . ایته بویله ایکی استاذذیشانک یعنی روم و ایران خطوطنک عبدالله ایله حمدالله ارده سنده کی رابطه اتصالی خیرالدین المرعشی حضرتلر- بدرکه استاذ اساتذہ عنوان میجلنه شایاندر . رحمة الله علیهم

حتی شمس الدین محمد بن اولیا بن سلیمان الدلقادری طرفندن ۸۹۳ تاریخنده تحریر و خلیل بن خطیب المرعشی جانبندن تذهب اولنه رق علاءالدوله بک طرفندن ۸۹۹ تاریخنده وقف ایدلش و مرعشده جامع کیر کتبخانه سنده محفوظ بولمش اولان بر مصحف شریف حسن خط و ذوق تذهیب اعتباریله انافس اثار اسلامیه دن معدوددر .

دولقادریلرک فن معماریده اختصاصلری یوق ایدی . یالکزم مرعشده کی اولو جامعک آلیجیدن یاپلمش اولان منقش طیش قوسیله ایجده کی ابنوس و کینکدن معمول منبر مصنی شایان بیان اوله بیلور .

یوقاریده اوزون اوزادی به یازیلان یازیلردن آکلاشله جنی اوزره دولقادری بکلری بربرلریله و قومشولری اولان بویوک کوچوک اسلام حکومتلریله اوغراشهرق بو اوغورده یکدی بکرینک قاتنی ایچمک و کوزینی چیقارمق درجه لرینه واران حرصلرینی یکویده زمانلرینی ، همتلرینی ، طریق انسانیتده صرف ایتمش اوله لر ایدی بک چوق مائز عمرانیه وجوده کلیردی . فقط بوقانلر هب بیهوده آقش ، کرکی کبی آرقه سندن قوشولسی ایجاب ایدن فکر ترقی و تمدن آرانلماش ایدی .

ذوالندر اوغللرندن محمد شمس الدين طرفندن ٨٩٣ تاريخنده يازلس.
 ونعلاءالدوله طرفندن ٨٩٩ تاريخنده وقف ايدلس اولوب اليوم مرعشده جامع
 كبير كتيخانهنده موجود بولنان بر مصحف شريف كه حسن خط وذوق تذهيب
 اعتباريله لانظيردرء آتلك نهاينده كي كته ايله عبارة وقفيه تك صورتليردن :

صورت كته

(ذهب اقل عبادالله تعالى)

صدق الله العظيم و صدق رسوله الكريم
 خليل بن خطيب المرعشى (١)
 (الذنب عنى الله تعالى عنها)

* ربى اغفرلىن قراها ولىن كتبها وارزقه الخير والحسنى *

* وليلاقيه من لىلك الحظ والانس واجمل مقل الحوادث عنه *

* راقده وامنى وامنه عظيم الفراغ من سيات سطوتك *

العامره يوم يقوم الناس بالساهره بحق محمد ذى اخلاق الزاهره
 المؤيد بالايات الباهره والمعجزات الظاهره واله وعترته الطاهره رضوان الله
 عليهم اجمعين كتب العبد المعاصى القريب فى بحر المعاصى صاحب القلب القاسى
 الخائف يوم يؤخذ به النواصى شمس الدين محمد ابن اوليا بن سليمان الدلغادرى
 اصلح الله احواله وانجح اماله وبصره بعيوب نفسه وجمل يومه خير آمن
 اسمه قد وقع الفراغ من تحريره وتميمه بفضل الله وعونه وتوفيقه فى العشر
 الاول من شهر المحرم من شهور افتتاح عام ثلثة وتسعين وثمانمائه من
 الهجرة النبوية المصطفوية عليه افضل الصلوة واكمل التحيات

عبارة وقفيه

بسم الله الرحمن الرحيم

وقف هذ الصحف المكرم الشريف الكلام اللطيف الذى لا ياتيه

(١) مذهب خليل بن خطيب يوقايرده ذكرى كچن استاد اكرم مرعشلى

خطاط خيرالدين حضر بن خطيبك قرداشى اوله جقدر .

الباطل من بين يديه ولا من خلفه تتزيل من حكيم حميداضعف عبادالله
واحوجهم لعيم لطفه علاءالدوله بن سليمان بن دلقادر من آل صاصان
(ساسان) انا به الله الملك المستعان ويسر المطايا الففور الجنان وقفه له
حبة لله تعالى وابتغاء لمرضاته طالباً نعيم جناته وهرباً من سوء المستقر
ودر كاته يوم لا ينفع مال وبنون الامن انا لله بقلب سليم وفقاً صحيحاً
شريعياً لا يبايع ولا يوهب ولا يرهن ولا يسترهن ولا يورث فمن يده بدمما
سعه وفاً ما اتمه على الذين يبذلونه ان الله سميع عليم و اشهد الواقف
المشار اليه على نفسه في صحته منه وسلامته وجدانه امر وطوعيته
بتاريخ افتتاح عام تسع وتسعين وثمانماية

شهد على الواقف المشار اليه انا به الله تعالى

الملك المنان الامير المسمى بعبيدى بك

شهد على الواقف المشار اليه انا به الله الملك

المستعان الخازن دار (١) المسمى شاه بوداق

بن اسكندر بن شهبوار

شهد على الواقف المشار اليه انا به الله الملك المنان رئيس المسمى بحجه

اننا لله بن سولى

شهدت عليه حرره الفقير الى الله الغنى محمد بن اوليا الحنفى

عفى عنهما بلطفه الحنفى هو محرر هذا المصحف الشريف .

ذوالقادر اوغلى ناصرالدين محمد بك طرفندن قيصريه شهرنده بنا اولنوب

شدى خاتونيه مدرسه سى دنيلان مدرسه نك قبه سى اوزرندى كى كتابه در :

عمرو بنى هذه المدرسة الشريف الامير الكبير صاحب الخيرات

والحنات ملك الملوك العرب والعجم سلطان الامراء فى العالم ناصر الدنيا

والدين بن المرحوم خليل بن الامير السعيد عبدالرشيد خلد الله تعالى ايامهم

مرتبة متع المسلمين بطول بقاءه للعلماء والطلبة المتقين بحصول العلوم طلباً

(١) خزينه دار

(بالی بن رسول بالی بن حاجی بکناش الحراسانی نوراللہ)
(مراقدہم فی سنۃ خمس وعشرین وتسعمایۃ ۹۲۵)

مرعش سنجاغندہ البستان قضاوندہ افسوس (۱) قصبہ سندہ مقام اصحاب
کھف الشریفک جہت شرقیہ سندہ واقع مسجدک کتابہ سی :

(بنی و عمر هذا المسجد الجديد مع حجرات ثلث التي تحته لروح المغفور)
(المرحوم منت چلبی المشہر بابن قیابا الذی ہو کان اعظم)
(وزراء علی بک بن شہواربک ذوالقارذی ذلک بناء؟)
(وقع وتم فی ایام سلطان الاعظم سلطان سلیمان بن)
(سلطان سلیم خان من ال عثمان فی اخر ذی القعدہ المبارک)
(من سنۃ سبع وثلثہ وتسعمایۃ ۹۳۷)

مرعشہ اودرکیچی مسجد شریفی الصالندہ مدفونہ اقلیمہ خاتونک تربہ سی
قبوسى اوزرندہ کی کتابۃ تاریخیدر :
(عمر هذه المسجد المبارک اقلیمہ خاتون بنت امیر)
(شاهرخ بن علاءالدولہ بن ذوالقدر غفرہم اللہ)
(سنۃ ۹۵۴)

عارفی

صوک